

ОБЩИНА САДОВО

ПЛАН

за интеграция на ромите в община Садово

/2015 – 2020 г./

При разработването на Плана за интеграция на ромите в Община Садово (2015 – 2020 г.) активно участие взеха и различните групи от ромската общност, която живее в Община Садово:

- Милетската част, които живеят в град Садово и село Милево.
- Българските роми – от селата Болярци, Караджово, Поповица, Милево, Кочево и др.;
- Калдарашите – живеят в село Катунница и Чешнегирово.

Активно участие при разработването на този План вземат и кметовете на 12 населени места в Община Садово. На специална среща в Община Садово пред тях се постави въпроса да подадат необходимата информация за проблемите на ромите в тези села, които да бъдат включени в Плана за интеграция на ромите в Община Садово (2015 – 2020г.), които да бъдат решавани поетапно.

Важен момент в разработването на Плана е и неговото предварително обсъждане с ромското население по населените места на общината. Предложенията и бележките на ромското население също така са включени в този План.

Ромското население в Община Садово се състои от три компонента милет, българските роми и калдараши, които живеят във всичките 12 населени места на Общината. От 15115 души население на Община Садово, около 900 души са се самоопределили като роми.

Планът за интеграция на ромите съвместно с Бюрото по труда, социалните и образователните институции, отделите за култура, здравеопазване, МВР и др. Планът се отнася не само за групите, които се определят, като роми, но и другите, които се намират в социално уязвимо положение, или останалите ги определят като такива.

I. ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ В ИНТЕГРАЦИОННАТА ПОЛИТИКА КЪМ РОМИТЕ В ОБЩИНА САДОВО ПРЕЗ 2014 – 2015 Г.

Основните приоритети, които ще бъдат разработени в този план са следните:

1. Приоритет №1. ОБРАЗОВАНИЕ

Не е случаен факта, че разработването на План за интеграция на ромите в Община Садово се започва с приоритет „Образование“. Сред ромското население образователното равнище е изключително ниско, което сериозно им пречи за интеграционните процеси сред тях.

Според Националната стратегия за интеграция на ромите в Р. България (2012 – 2020 г.) образователното им равнище е следното:

Степен на образование	Дял сред всички роми	Дял заети роми със съответната степен на образование
1. Висше	0,6%	83,33%
2. Средно	11%	64,17%
3. Основно	48,2%	32,89%
4. Начално и по-ниско	40,1%	18,85%

От посочените данни се вижда, че само 0,6% от ромите са с висше образование, 11% са със средно, 48,2% с основно и 40,1% под основното образование.

При разглеждането на проблемите на ромите в сферата на образованието, трябва да се има предвид и следното обстоятелство:

- Много често тези роми, които са с основно и под основното образование са зле подготвени и трудно могат да пишат и четат.

- През последните години като цяло, сериозен е проблема за неграмотността сред ромите и то сред младите хора до 20-25 години;
- Незнанието на българския език се явява сериозен проблем, който много пречи при осъществяване на социалните си контакти.

Една от основните задачи на Община Садово и образователните институции е ограничаване на броя на децата, които отпадат от системата на образованието, както и реинтеграцията на децата, които са извън училището. Следващата основна задача в сферата на образованието е системната работа с родителите от ромски произход.

Безспорна база за цялостната ни дейност в системата на образованието е толерантността, недискриминацията, отчитането и уважаването на културните особености на ромите в Община Садово.

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО СРЕД РОМИТЕ

През последните 20 години има сериозен спад в здравния статус на ромското население, поради следните причини:

- Липсата на системни здравни грижи;
- Липсата на профилактични грижи и прегледи;
- Бедността на населението;
- Замърсена околна среда;
- Замърсена жизнена среда;
- Тежки условия на живот;
- Болен член на семейството;
- Беден член на семейството;
- Липсата на лечение, поради бедност;
- Пренаселеност на жилището.

По този повод в изследването „Ромите – другото измерение на промените“ (С.2004 г.) се посочва:

с. 24-25 „Основните причини, поради които почти половината от ромите не посещават личния си лекар, не са в лошото отношение към тях. Над 70% са доволни от личните си лекари. Най-сериозната пречка за достъп до здравни услуги при ромите отново е финансова – всеки трети в трудоспособна възраст няма пари да заплати за преглед, колкото и символична да е сумата, а всеки втори не може да си позволи лекарства и лечение, ако и когато това се наложи. Основателно изниква въпросът, доколко или дали изобщо ромите могат да се възползват от клиничните пътеки или от други услуги, включително в здравната система, след като за тях дори преглед при лекар е проблем.“

Според изследване на НСИ от 2010 г. данни за демографския приоритет на населението са:

№ по ред	Показатели	Общо	Етническа принадлежност		
			Българи	турци	Роми
1.	Раждаемост на 1000 лица	8,5	6,9	13	26,7
2.	Коефициент на раждаемост	1,22	1,03	1,62	2,81
3.	Детска смъртност на 1000 деца	13,4	9,9	17,8	25,0
4.	Естествен прираст на 1000 лица	-5,4	-8,1	2,7	19,4

От посочените данни се вижда, че раждаемостта на 1000 души е най-висока сред ромите – 26,7 на 1000, при турците – 13/1000 и сред българите 6,9/1000. В същото време смъртността сред децата от ромски произход е

по-висока – 25,0/1000, сред турците 17,8 и сред българите 9,9/1000. Това са изключително високи стойности на смъртност сред децата в България.

В сферата на здравеопазването сред ромите в Община Садово имаме различни проблеми като:

- Над 70% от ромите нямат здравни осигуровки, което реално пречи за здравното им обслужване;
- Около 65% нямат лични лекари, поради високата безработица и бедността им;
- Центрове за доболнична медицинска помощ има във всички населени места, но няма болница на територията на общината;
- Нямаме специализиран транспорт за спешни случаи, което сериозно затруднява транспорта на спешните случаи.

Отчитайки всичко това Община Садово подпомага ромското население при необходимост: чрез еднократни помощи, купуването на лекарства, плащането на такси в болниците, осигуряването на транспорт при необходимост и т.н. Но всичко това не е достатъчно, за да може този проблем в сферата на здравеопазването сред ромите да се реши трайно. Считаме за необходимо в близките 2-3 години да търсим нови начини и подходи, за да улесним здравното обслужване на ромското население в Община Садово.

3. БЕЗРАБОТИЦА И ТРУДОВА ЗАЕТОСТ СРЕД РОМИТЕ

Спада на трудова заетост сред ромите, като процес тръгна веднага след 1990. В резултат на това трудовата заетост на ромите в момента се движи между 10-15%. Според официалните данни в България безработицата е 11,3%, то сред ромската общност безработицата е над 85%. Причините за това имат различна насоченост:

- Ниска степен на образование;

- Липса на професионална квалификация;
- Трудно социално адаптиране към новите условия на пазара на труда;
- Реализиране на програми, които не водят до промяна на трудовото положение на ромите и т.н.

Според изследването на НСИ от 2001 г. основните източници на доходи на етнически групи са следните:

Стр. 11.

№ по ред	Източници за доходи	Българи	Турци	Роми
1.	Работни заплати	69,3	69,8	31,8
2.	Пенсии	44,3	31,8	19,1
3.	Издръжка от близки	4,5	14,0	4,2
4.	Наем и релси	2,3	-	-
5.	Семейни добавки за деца	36,4	58,1	57,3
6.	Помощи за безработни	0,1	14,0	20,7
7.	Други социални помощи	11,4	16,3	44,1
8.	Домашно стопанство	29,6	20,0	6,9
9.	Други източници	9,1	20,9	19,8

От началото се вижда, че само 31,8 % от ромите имат доходи от работна заплата и то към 2001 г. След тази година продължи процеса на тяхното освобождаване от работа. 57,3 % от доходите на ромите са от семейни надбавки за деца и 44,1 % от доходите на ромите са от различни видове социални помощи. Това са сериозни проблеми сред ромската общност, които постепенно трябва да намерят своето решение.

Необходимо е да се подчертае, че трудовата заетост сред ромите преди всичко е свързано с:

- Нивото на образование;
- Професионална квалификация;
- Ниво на адаптивност.

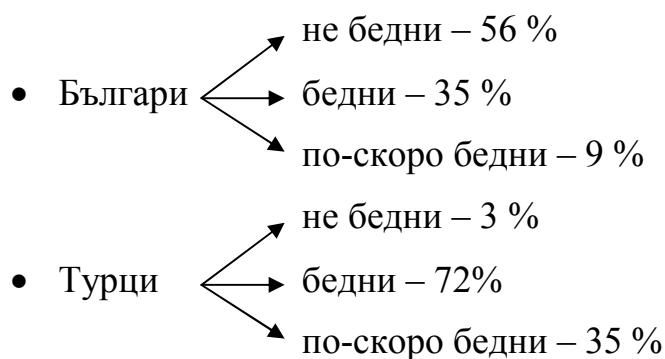
При липсата на тези показатели трудно може да се говори за трайната трудова ангажираност на ромите в Община Садово. По принцип Община Садово е селска община, в която ромите преди всичко бяха ангажирани с обработване на земята и отглеждането на животни. При това положение на селското стопанство, липсата на промишлени предприятия в общината, трудно може да се говори за трайна трудова заетост на ромите. Чрез различни програми на община Садово за определен период от време ангажирани по 500 – 750 роми, не считаме, че и това не е решение на този проблем. Необходимо е нова квалификация, образование и трудова заетост, което трябва да се извършва от държавата с помощта на общините.

4. СОЦИАЛНАТА СИСТЕМА СРЕД РОМИТЕ

Според класическите определения „подпомагането на бедните“ чрез социалната система трябва да е допълнителен фактор за обезпечаването на населението. Но за една значителна част от ромите социалните помощи се явяват основен източник за живот. Това е сериозен проблем, който е необходимо да се решава.

Ето и фактите:

Бедност в България през 2003 г. по етноси:

- Роми
 - не бедни – 3 %
 - бедни – 89 %
 - по-скоро бедни – 18 %

От посочените данни се вижда, че бедните сред ромите 72 %, не бедни – само 3 % и по-скоро бедни – 25,5 %. От тези проценти се вижда, че 95 % от ромите живеят под социалния минимум на страната.

При разглеждане на Социалните проблеми на ромите важно е да се посочат и доходите им.

Подходно неравенство на етническите групи:

Етнически групи	До 99 лв.	100 – 199 лв.	200 – 299 лв.	300 – 399 лв.	400 – 499 лв.	Над 500 лв.	Няма личен доход	Общо в %
Българи	26,8	30,5	12,1	6,2	2,9	3,1	10,9	100 %
Турци	24,2	23,5	5,3	2,3	0,8	1,5	37,9	100 %
Роми	38,9	22,7	3,1	1,5	0,3	0,1	29,6	100 %

(Посочените данни са от изследването „Ромите другото измерение на промяната. (С. 2004))

Тези данни сериозно очертава бедността сред ромите по следния начин:

• 29,6 % от тях посочва, че нямат личен доход;
• 38,9 % подчертават, че живеят с доход до 99 лв.;
• 22,7 % живеят с доход до 199 лв.

5. ЖИЛИЩНИТЕ УСЛОВИЯ И ИНФРАСТРУКТУРА НА РОМСКИТЕ КВАРТАЛИ.

Общозвестно е , че икономическата криза в България сериозно се отрази на условията на живот на ромското население: Инфраструктурата, която функционираше в обособените ромски квартали преди 20 години, почти се разпадна, поради неподдържане и липсата на ремонти.

В „Националната стратегия за интегриране на ромите в Р. България (2012 – 2020 г.) по този въпрос се посочва следното:

с. 5. „Бедността и социалното изключване са причини за ниското качество на жилищната среда в ромските квартали. По данни на НСИ от последното преброяване на населените места и жилищата в България, през 2011 година българите разполагат средно с 23,2 кв.м. жилищна площ на едно лице, при ромите тя е едва 10,6 кв. м. В момента около една четвърт от ромите (23,5 %) разполагат с до 5 кв. в жилищна площ за едно лице. Преобладаващата част от тези, самоопределящи се като българи и турци с подобни характеристика – 5 кв. м. жилищна площ на лице са от субгрупи, които околното население определя като „дигани”. Лицата с различно етническо самоопределяне, разполагащи с 5 и по-малко кв. м. жилищна площ е 96 011 души”.

От посоченото се вижда, че над 70 % от ромското население живеят от 5,10 кв. м. жилищна площ за един човек. В много случаи 2 – 3 поколения живеят в едно жилище в трудни условия, с липсата на санитарни възли и необходимата инфраструктура.

Инфраструктурата на ромските квартали и преди всичко водоснабдяване, обратните води, улиците и пътищата към тези квартали са проблеми, които чакат своето решение.

В Община Садово, в ромските квартали имаме сериозни проблеми в сферата на жилищната инфраструктура. Почти 80 % от жилищата на ромите са стари, трудно се живее в тези условия. Почти липсва инфраструктура, в т. ч. канализация. Предстои в ромската махала в гр.

Садово да прокараме канализация за обратните води, да асфалтираме основните улици в селата Караджово, Милево, Садово и др.

6. КУЛТУРНА И СПОРТНА ДЕЙНОСТ СРЕД РОМИТЕ.

Необходимо е да се посочи, че културата като цяло и спортните дейности сред ромската общност са реални фактори и база за тяхната интеграция в българското гражданско общество.

В сферата на културата, отбелязването на различните празници са сериозна база за единение на българските граждани от различни етноси.

Ето и част от тях:

- Коледните празници;
- Васильов ден;
- Великден;
- 8 април – международен ден на ромите.
- 6 май – за християните е Гергьовден, а за мюсюлманите е

Хедерлез;

- Богородичните празници, свързани с Дева Мария;
- Отбелязване на Димитровден и Касъм.
- Необходимо е да се подчертае, че културата, спорта са едни от

най-добрите начини за общуване между различните етноси, както и естествената им интеграция и единение.

• Специалистите посочват, че спортът не е само здраве и възпитание, но и най-добрата възможност за комуникация в една естествена и нормална среда. Организирането на спортни дейности в:

- Училищата;
- Селата;
- Междуселските спортни празници.

Всичко това създава условие за общуване между младите хора с различен етнически произход.

От тази гледна точка, културата и спорта трябва да се развива във всяко училище, село, град по различни поводи. Това е истинския подход за търсене на възможности и начини в междуетническата интеграция на българските граждани, без значение от етническият им произход и религиозната им принадлежност..

7. РАВЕНСТВО ПРЕД ЗАКОНИТЕ И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ НА РОМИТЕ.

В различните общини и населените места въпроса на равенството и не – дискриминацията на ромите е с различни характеристики. В община Садово няма регистрирани дискриминации на етническа, расова друга основа към ромското население.

Този раздел преди всичко има за цел: провокативно да действа и да се създадат условия за обучението в училищата, кварталите и селата българските граждани за техните права и защита при необходимост.

Правата на човека и защитата им е основен принцип за съществуването на всяко демократично общество и правова държава.

- В Конституцията (с.,1991) пише:
 - Чл. 6 (1) Всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права;
 - (2) Всички граждани са равни пред закона. Не допускат никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход; религия убеждение...
- В Закона за защита срещу дискриминация, в сила от 1.01.2004 г. в България се посочва:

- Чл. 4 (1) „Забранена е всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност...”

- Национален план за действие за защита от дискриминация – 2007 г.

с. 1. Анти дискриминационната политиката на ЕС е основен инструмент за постигането на главните цели на интеграционния процес за утвърждаване на:

- Солидарност за всички групи в обществото срещу социалното изключване;
- Спазване на правата на човека и осигуряване на неговата свобода на движение между отделните области на обществено – политическия живот;
- Еднакъв шанс за участие в обществото чрез равен достъп до всички сфери на обществено – политическия живот;

От посочените източници се вижда, че в България е създадена сериозна нормативна база и практики за защита на правата на човека, в т. ч. правата на различните етнически групи.

Плана за интеграция на ромите в Община Садово (2015 - 2020 г.) на база посочените проблеми си поставя и следните цели:

- Издигане на образователното равнище на ромското население, в т. ч. и обучение по български език на младите роми;

- Подобряване на здравното обслужване на ромите чрез профилактика и системни грижи в тази сфера;
- Сериозно подобряване дейността на бюро за социално обслужване в Садово сред ромското население;
- Подобряване на жилищните условия на живот, чрез основни ремонти на досега съществуващите жилища и отреждане на терени за строителството на т. н. „Социални жилища”;
- Подобряване на инфраструктурата на ромските квартали чрез основни ремонти и редовно поддържане, ново строителство на улици, пътища и тротоари;
- Развиване на културата на ромите, като част от българската национална култура;
- Развиване на спортната дейност, като важна дейност от интеграционния процес.
- Недопускане под никаква форма проявите на дискриминация Община Садово.

II. ТАБЛИЦА НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА САДОВО ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА
РОМИТЕ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2015 – 2020 г.

Тази таблица ще очертае ясно начина за реализация на Плана, както сроковете, финансовите източници, отговорниците и др. Таблицата се явява важна част от Плана, защото контролните дейности на изпълнение на 7 приоритети очертани в него.

По приоритети дейностите имат следните насоки и конкретност:

Приоритет №1. ОБРАЗОВАНИЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорни институции	Времеви период	Финансиране		Индикатори
					средства	източници	
1. Гарантиран равен достъп до качествено образование на ромските деца	Преглед на училищата и оценка за гарантиране на това право	Съвместен контрол	Общините Училищата Родителите	2015-2020г.	-	Бюджет	Качество на образование
2. Превенция срещу ранното отпадане от училище	Ограничаване на броя на отпадналите деца от училище	Превантивна дейност	Общината Училището Родителите Обществото	2015-2020г.	-	Бюджет	Броя на децата върнати в училище
3. Повишаване на степента на грамотност на младежите и родителите роми	Организиране на групи за обучение	Повишаване на обхвата	Училището Родителите Обществото	м.ІХ.2015г.- м.ІХ.2016г.	Проекти	Бюджет	Броя на включените в обучението

Приоритет №2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

1	2	3	4	5	6	7	8
1. Профилактика на ромите в сферата на здравеопазването	Създаване на реални условия за това	Съвместна дейност	Общината Здравни заведения Родителите	2015-2020 г.	Община Проекти	Бюджет	Обхват и брой
2. Мерки за намаляване на детската смъртност	Обхват на децата със здравни проблеми	Съвместна дейност	Общината Здравни заведения Родителите	2015-2020 г.	Община Проекти	Бюджет	Броя на децата
3. Превантивна работа с ромите – бракове и бременност	Повече просвета и обучение на младите роми	Системна работа с младите роми	Общината Здравни заведения Родителите	2015-2020 г.	Община Проекти	Бюджет	Обхват и брой

Приоритет № 3. БЕЗРАБОТИЦА И ТРУДОВА ЗАЕТОСТ НА РОМИТЕ

1	2	3	4	5	6	7	8
1. Улесняване на достъп до новите работни места	Преглед на трудностите по този въпрос	Съвместна дейност	Община Садово Бюро по труда	2015-2020г.	Община, БТ, РСЗ	Бюджет	Броя на обхвата
2. Създаване на условия за образование и квалификация	Уточняване на потребностите	Броя на хората	Община, БТ и НПО-та	2015-2020г.	Община, БТ	Бюджет	Отчитане на броя и обхвата
3. Увеличаване на трудовата заетост сред ромите	Повишаване на трудовата заетост	Уточняване на броя на желаещите	Община, БТ и НПО-та	2015-2020г.	Община, БТ	Бюджет	Обхват

Приоритет №4. СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

1	2	3	4	5	6	7	8
1. Подобряване на социалното обслужване на ромите	Промяна на критериите	Преки контакти между социалните работници и ромите	Община Социални служби Роми	2015-1017 г.	-	-	Промяна в политиката
2. Подобряване на отношенията между соц.служби и ромите	Нови механизми за работа	Отстраняване на слабостите и проблемите	Община Социални служби	2015-1017 г.	-	-	Ново качество на работа
3. Организиране на срещи на социалните работници с ромите	Срещи по места	Задълбочено проучване на проблемите	Община Социални служби НПО-та	2015-1017 г.	-	-	Брой организиран и срещи

Приоритет №5. ЖИЛИЩА И ИНФРАСТРУКТУРА НА РОМСКИТЕ КВАРТАЛИ

1	2	3	4	5	6	7	8
1. Подобряване на инфраструктурата на ромските квартали	Уточняване на спешни задачи	Проучване на терен за решаване на проблема	Община	2015-2020 г.	Община Проекти	Бюджет	Нова инфраструктура

Приоритет №6. КУЛТУРА И СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ

1	2	3	4	5	6	7	8
1. Отбелязване на празника на общината	Преглед на общите празници	Съвместно организиране	Община НПО-та	2015-2020г.	Община Проекти	Бюджет	Брой на организациите
2. Отбелязване на празниците на ромите	Уточняване на най-важните празници на ромите	Начин на организиране	Община НПО-та	2015-2020г.	Община Проекти	Бюджет	Качество на организациите
3. Организиране на системни спортни мероприятия	Съвместни организации	Обединение на децата от етносите	Общини Спортни организации и НПО-та	2015-2020г.	Община Проекти	Бюджет	Организиране на спортни дейности

Приоритет №7. РАВЕНСТВО ПРЕД ЗАКОНА И НЕ-ДИСКРИМИНАЦИЯ НА РОМИТЕ

1	2	3	4	5	6	7	8
1. Запознаване със закона за защита от дискриминация	Работа с учрежденията	Разпространение на ЗЗД	Община МВР НПО-та	2015-2020 г.	Проекти	-	Общ брой
2. Системна работа за недопускане на дискриминация срещу ромите	Работа с гражданите и учащите	Регистрация на нарушенията	Общината НПО-та	2015-2016 г.	-	-	Правова дейност

